

ACC. N:R M. 15418 : 1-5

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Elisabet Ernst*
Härad: *Ö. Göinge* Berättare: *Bengt Björnsson, Lönsboda*
Socken: *Örkenev* Berättarens yrke: *f. d. krogmakare*
Uppteckningsår: *1960* Född år *1894 i Örkenevsn.*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND
—

Spånk og stillverkning s. 1-5.

1.

Mitt farfar tillhörde den första generationen av krogmakare här i socknen. En fattig tjuvare, som kallades "Svart-Olvan", var egentligen den första krogmakaren här. Han bodde i Håggkult. Farfar bodde här på Bäckingsströpet i Håggkult. Det var en konstströps. Hela familjen var sysselsatt med skörgill-beredning. På den tiden gjordes de endast bärkrogar. Krogarna såldes nere på slätten. Mitt far Björn Bengtsson (f. 1848 d. 1933) och tre av hans systrar blev krogmakare. Far bodde kvar på Bäckingsströpet. Sedan även han fick familj, deltog både hustrun och barnen i arbetet. Vi köpte cirke från Kemoshögarna. Vi använde utslutande "bea" (far) Det gick lättast att spinga.

for har hørt tales om, at de faars
kørgmakere, som skal stå i kirke
sløgen. Men det måtte ha været før
min fars tid.

Vi havde en spånkyvel, som
drogs for hånd. Ståmaskin fik vi
 omkring 1910. Men någen kvaupmaskin
 havde vi aldrig, utan vi tillverkade
 kvaupar eller nitav av ståtråd, som vi
 bröjde med en lång.

Ivar Bengtsson i Boralt (och
 senare i Orby) köpte upp alla korgar,
 som vi tillverkade. Några gånger har vi
 dock exporterat mindre partier till
 Danmark.

Vi tillverkade bår- och barn-
 korgar, ullkorgar ("to-kassa"), lock-
 korgar, tambur korgar m. fl.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a library or archival stamp.

och korgarna användes som mutväska,
torgkorg, handväska och skolväska.
År 1915 började vi göra nya
torgkorgar i saxflätting.
För pentio år sedan tillbete
var det mycket populärt att "bränna
kassar". Man använde stämpel på
vilka man flöt ut olika mönster
i relief. Vi hade fem eller sex
sidorna stämpel med blommor, streck,
rågax, prickar m. m. Stämpeljärnen glödgas
des över elden och tryktes sedan
med spånen. Man kunde variera
mönsterna, men vi brände oftast in
blommotiv på två eller alla fyra
sidorna av korgen. - År 1915
köpte vi den första glödritningsapparaten.
Genom en blå lamp, som eldes

med krusin, gjordades ut platinastift med vilket man ritade direkt på kerogen. Man kunde nu möjligen också rita på fii hand, men mönsterna blev ändå ungefär desamma som tidigare, d. v. s. blommor och blad på kerogens sidor. På grepar och gjordas ritades aldrig något mönster. Jag har sett kerogen som har haft fina mönster utmed alla kanter både på locket och kerogen, men de har varit "dalaröngar". Ivar Bengtson handlade även med sidanor. De var dyrare än våra örkenes kerogen.

Det glödnitade mönstret började vi så småningom fylla med färg. Vi använde vattenfärg och pennsvart avsnip. Vi målade blommor i alla

1941 avsnittet uppgift 1. Särskilt uppmärksamhet ända på den härsta sida

färger, både naturliga och oräntliga
blommor. Idag görlitas inga korgar,
utan man målar blommor direkt
på korgen. Kivet kan täcka ^{en} hel
sida av korgen, ytterst i inberäkning.

Omkring 1940 slutade jag med
spånkorgstillverkning i större skala.
Men tio senare började jag
arbeta som korgmakare igen hos
Alfred Bengtson i Lönsboda.